

GIÁ TRỊ CỦA MÔ HÌNH DÂN CHỦ ĐIỆN TỬ ĐỐI VỚI LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ KHU VỰC CÔNG TRONG BỐI CẢNH CHUYỂN ĐỔI SỐ

TS. Cao Tiến Sỹ, Khoa Luật, HVPNVN

- I. DÂN CHỦ ĐIỆN TỬ
- II. CÁC CÔNG CỤ CỦA DÂN CHỦ ĐIỆN TỬ
- III. DÂN CHỦ ĐIỆN TỬ TRONG KHU VỰC CÔNG
- IV. GIÁ TRỊ CỦA DÂN CHỦ ĐIỆN TỬ ĐỐI VỚI LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ KHU VỰC CÔNG
- V. KẾT LUẬN

I. DÂN CHỦ ĐIỆN TỬ

Dân chủ điện tử (E-Democracy) hay còn gọi là dân chủ Internet (Internet democracy) được xem là việc sử dụng công nghệ kỹ thuật số (Digital Technology) và ứng dụng truyền thông (ICT) với mục đích chính là hỗ trợ các quá trình ra quyết định dân chủ và đảm bảo rằng tất cả mọi người trong cộng đồng, tổ chức được tham gia vào các quá trình quản trị công một cách khách quan và công bằng.

Dân chủ điện tử luôn song hành và gắn bó mật thiết với chính phủ điện tử, nền kinh tế số, truyền thông số và xã hội số.

Các công cụ của e-democracy đang phát triển rất nhanh chóng theo sự bùng nổ của CNTT và chính phủ điện tử, nền kinh tế và xã hội số. Được xem là chìa khóa để thúc đẩy tăng trưởng, phát triển, dân chủ, tiến bộ và công bằng xã hội trong kỷ nguyên số.

(Macintosh, 2004), (Shihomeka & Amadhila, 2020), (Fatma Bouaziz, 2020), (Christiansen, 2010)...

II. CÁC CÔNG CỤ CỦA DÂN CHỦ ĐIỆN TỬ

(Nguồn: Council of Europe (2020), *E-Democracy Hand Book*, tr.10,11,12)

E-campaigning (Chiến dịch điện tử)	E-ombudsman and audit institutions (Thanh tra và kiểm toán điện tử)
E-citizen relationship management (Quản lý công dân điện tử)	E-parliament (Nghị viện điện tử)
E-complaints (Khiếu nại điện tử)	E-party (Đảng điện tử)
E-consultation (Tham vấn điện tử)	E-petition (Kiến nghị điện tử)
E-democracy Games (Trò chơi dân chủ điện tử)	E-politician (Chính trị gia điện tử)
E-democracy webcasts	E-spatial Planning (Không gian lập kế hoạch điện tử)
E-discussions (Thảo luận điện tử)	E-voting (Bỏ phiếu điện tử)
E-initiatives (Sáng kiến điện tử)	Information management tools (Công cụ quản lý thông tin)
E-justice (Tu pháp điện tử)	Participatory Budgeting (Lập ngân sách có sự tham gia)
E-legislation (Pháp luật điện tử)	Political parties internal e-democracy (Chính trị điện tử nội bộ)
	Single government portal (Công thông tin một cửa của chính phủ)
	E-Voting navigation (Điều hướng bỏ phiếu điện tử)

III. DÂN CHỦ ĐIỆN TỬ TRONG KHU VỰC CÔNG

Trong hầu hết các quốc gia, dân chủ điện tử được triển khai trước hết và chủ yếu trong khu vực công thông qua ứng dụng các công cụ của e-democracy.

Tại Anh:

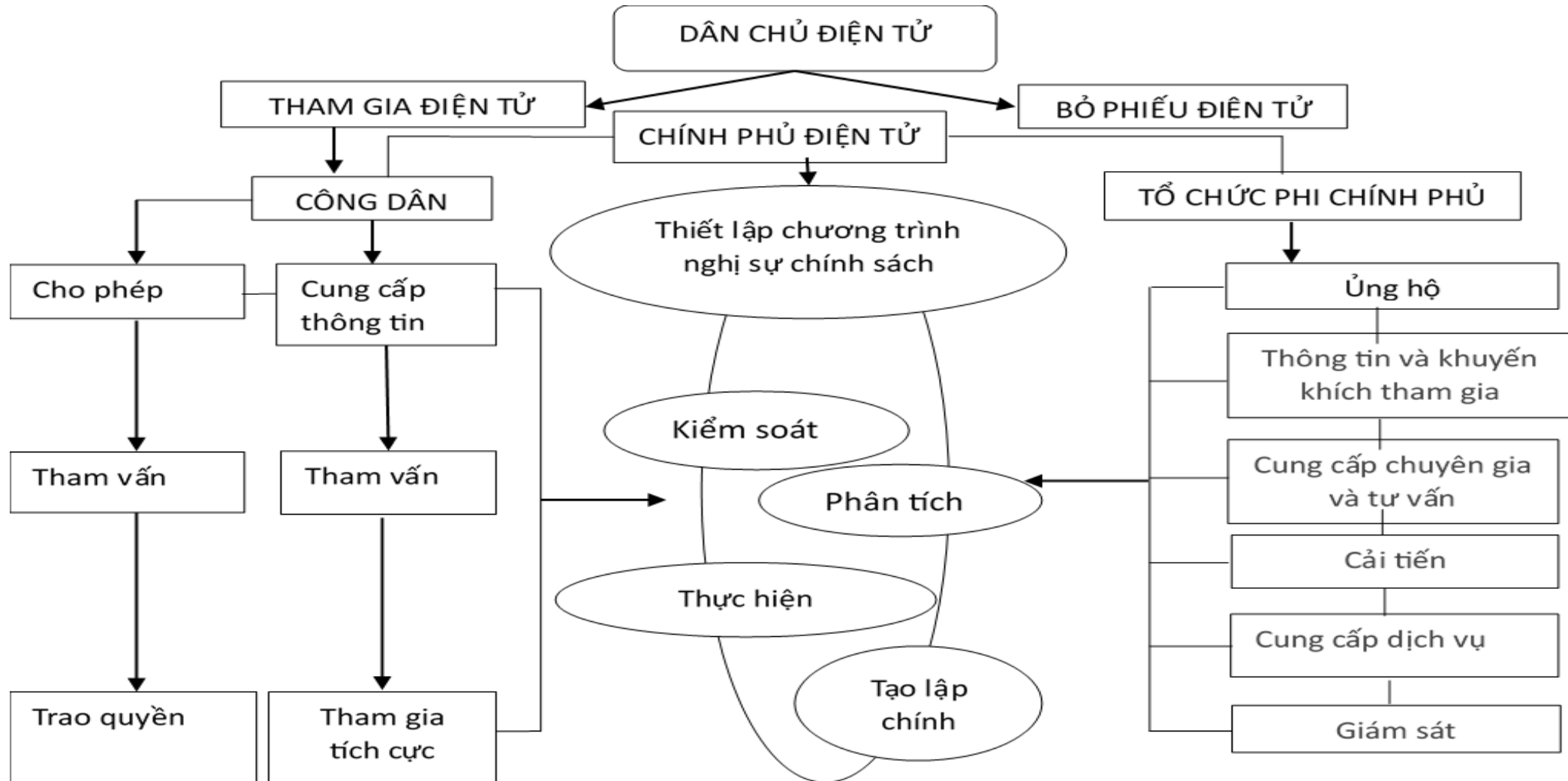
Trên quan điểm cho rằng dân chủ điện tử bao gồm cả bỏ phiếu điện tử (E-voting) và tham gia điện tử (E-Participation). Năm 2002 Chính phủ Anh đã triển khai chương trình tham gia điện tử, năm 2006 triển khai bỏ phiếu điện tử.

Hiệu quả:

- Thúc đẩy dân chủ trực tiếp, phòng ngừa quan liêu, tham nhũng, lợi ích nhóm
- Đối trọng và cân bằng áp lực với các đảng phái, hiệp hội, các nhóm lợi ích lớn lên chính phủ.
- Giúp hệ thống chính sách/pháp luật cân bằng, ổn định và minh bạch hơn
- Nâng cao năng lực quản trị khu vực công, quản trị quốc gia
- Tạo dựng đồng thuận xã hội

Mô hình hóa E-Democracy tại Vương quốc Anh

Nguồn: Cao Tiến Sỹ, 2022, *Electronic democracy in the United Kingdom and Reference value for Vietnam*, *Proceeding of International Conference: Governance in Digital Transformation*, Nxb. CTQG-ST, HN, pp.875,

Mô hình dân chủ điện tử của Quốc hội Brazil

Collaborative Online Lawmaking: Brazil's e- Democracia

Cấu trúc của e-Democracia

Cộng đồng ảo:

Cộng đồng ảo được thiết kế nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho các cuộc tranh luận về những vấn đề chính sách và lập pháp cụ thể trong môi trường được kiểm duyệt

Không gian trống:

Không gian trống được thiết lập để cho phép công chúng tham gia thảo luận về bất kỳ chính sách và vấn đề lập pháp nào trong môi trường không được kiểm duyệt

Các diễn đàn theo chủ đề:

Tham vấn ý kiến công chúng về chính sách, vấn đề chính sách/pháp luật cụ thể

Wikilegis:

Đăng tải các đoạn của một dự luật hoặc cả dự luật và mời công chúng nhận xét, đề xuất hoặc sửa đổi

Tính năng của e-Democracia

- E-Democracia ứng dụng nhiều công cụ của e-Democracy để tạo ra các tính năng và tiện ích sử dụng cho người dùng:
- Đăng ký và tạo hồ sơ người dùng và hủy đăng ký;
- Tạo các cuộc thăm dò ý kiến, tải tài liệu lên và gửi email tự động chứa bình luận mới nhất cho các thành viên trong cùng cộng đồng ảo;
- Thư viện ảo cá nhân;
- Cho phép người dùng góp ý kiến theo từng phần và vào những thời điểm khác nhau để thuận tiện cho họ hoặc đo lường thái độ, sự quan tâm của công chúng thông qua biểu tượng thích/không thích;
- Đo lường mức độ ủng hộ/phản đối đối với dự luật hoặc bình luận;
- Công bố các báo cáo, phân tích về thành viên cộng đồng, mức độ ủng hộ hoặc phản đối đối với một chính sách/dự luật và các đóng góp cũng được công bố trên E-Democracia để công chúng tham khảo...

Hiệu quả của việc ứng dụng e-Democracia

- E-Democracia đã lập kỷ lục về sự tham gia thực sự của công dân trong việc soạn thảo dự luật, thiết lập nhiều cơ chế tham gia thông qua việc ứng dụng các công cụ của E-Democracy.
- Giúp tăng cường mối liên hệ giữa nghị sĩ với cử tri, thúc đẩy kết nối kỹ thuật số trên toàn quốc, tạo điều kiện tương tác nhiều hơn giữa Quốc hội với người dân, tăng mức độ sẵn sàng tham gia của công chúng vào các quy trình lập pháp và hoạt động của Quốc hội.
- Giúp rút ngắn thời gian xây dựng, bổ sung, sửa đổi chính sách, pháp luật và khắc phục điểm mù chính sách, sự hữu hạn trí tuệ của nhà nước, tăng tính minh bạch của pháp luật.
- Ước tính, 30% Dự luật Quy chế thanh niên của Brazil dựa trên các bình luận nhận được trên E-Democracia và các nghị sĩ “sẵn sàng chấp nhận những sửa đổi mà công dân bình thường đóng góp thông qua sáng kiến dân chủ điện tử” (Dẫn theo Thái Anh, 2023).

IV. GIÁ TRỊ CỦA DÂN CHỦ ĐIỆN TỬ ĐỐI VỚI LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ KHU VỰC CÔNG

Các công cụ:

E-Consultation,
E-campaigning,
E-complaints,
E-democracy
webcast,
E-discussions,
E-initiatives

- Giúp các nhà lãnh đạo, quản lý tổ chức các hoạt động chính trị-xã hội tập thể, thu hút và tập hợp ý kiến, đề xuất, kiến nghị của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trong đơn vị.
- Giúp thu thập khối lượng thông tin lớn, đa dạng, phản ánh đầy đủ sự tham gia đa chiều và thực chất của các lực lượng xã hội/thành viên tổ chức.
- Rút ngắn đáng kể thời gian xử lý thông tin lãnh đạo, quản lý và cung cấp công cụ đo lường hiệu quả về mức độ tham gia, thái độ và chất lượng các ý kiến đóng góp của nhân dân/các nhà khoa học/cán bộ/công chức/viên chức/người lao động đối với tổ chức.
- Phát huy dân chủ, tập hợp trí tuệ xã hội, khắc phục sự hữu hạn trí tuệ và điểm mù chính sách trong việc ra quyết định quản lý trong tổ chức công.

Các công cụ:

E-Participation,
E-Voting,
E-Legislation,
E-Parliament,
E- Party
E-Politician,
Political parties internal
e-democracy

- Giúp huy động đông đảo sự tham gia thực chất của nhân dân/thành viên tổ chức.
- Tổ chức các hoạt động của cá nhân lãnh đạo, tổ chức Đảng, đoàn thể chính trị-xã hội trong khu vực công một cách tiện lợi, hiệu quả và dễ điều hành, kiểm tra, giám sát.
- Đo lường và mở rộng đồng thuận xã hội trong xác lập mục tiêu, tầm nhìn, sứ mạng, chiến lược phát triển và mọi mặt hoạt động của tổ chức.
- Thúc đẩy dân chủ trực tiếp, tính công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình trước tổ chức và nhân dân nhằm đáp ứng những yêu cầu của nền quản lý công mới.

Các công cụ:

E-Justice,
E-ombudsman and audit
institutions,
E-spatial planning,
Information management tools,
E- Participatory budgeting,
E-Voting navigation.

- Giúp đảm bảo công bằng pháp luật,
- Quản lý dễ dàng và toàn diện các mặt hoạt động của tổ chức.
- Kiểm soát tốt hơn các hoạt động lập kế hoạch phát triển, lập ngân sách và kiểm toán nội bộ,
- Quản lý nhân sự và điều hướng các hoạt động trong tổ chức để thích nghi với sự thay đổi nhanh chóng của môi trường.

V. KẾT LUẬN

- Việc chuyển đổi hình thức quản trị trong khu vực công từ sử dụng các công cụ thủ công, cơ học sang các công cụ ICT của E-Democracy trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ hiện nay là điều kiện tất yếu để nâng cao năng lực lãnh đạo, quản lý các lĩnh vực kinh tế, xã hội nói chung và khu vực công nói riêng.
- Ứng dụng các công cụ của e-democracy trong hoạt động của khu vực công sẽ giúp phát triển tầm nhìn, năng lực thích ứng cho đội ngũ lãnh đạo, quản lý; gắn năng lực lãnh đạo với tư duy chiến lược, nâng cao chất lượng và hiệu quả quá trình ra quyết định dân chủ và khả năng điều hành, kiểm soát hệ thống tổ chức.
- Nâng cao vị trí, vai trò và hiệu quả lãnh đạo, quản lý đối với khu vực công; đồng thời phát huy tốt hơn vai trò của khu vực công đối với sự phát triển kinh tế-xã hội.

Trân trọng cảm ơn quý đồng nghiệp đã lắng nghe